

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/45/2018
Identifikačné číslo spisu:	1409207345
Dátum vydania rozhodnutia:	06.12.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1409207345.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. M. L., bývajúceho v G., N. XX, zastúpeného JUDr. Jindřichom Stoszekom, advokátom v Bratislave, Černyševského 26, proti žalovanému Hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislave, Primaciálne námestie 1, Bratislava, o určenie vlastníctva, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 24 C 98/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Co 99/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa po pripustení zmeny jeho žalobného petitu uznesením súdu prvej inštancie z 24. septembra 2014 č.k. 24 C 98/2009-148 domáhal, aby súd určil, že je

- výlučným vlastníkom nehnuteľností - pozemku parc. reg. C parc. č. XXXX/X vo výmere 26 m², zast. plochy a nádvoria v kat. úz. I. okres G.I, obec G., zap. na LV č. XXXX, vydanom Okresným úradom Bratislava, odbor katastrálny a

- pozemku parc. reg. C parc. č. XXXXX/X vo výmere 100 m² - lesný pozemok vyznačený na geometrickom pláne na oddelenie pozemku parc. č. XXXXX/X, vyhotovenom vyhotoviteľom ISA SYSTEMS s. r. o. Saratovská 26/A, 841 02 Bratislava pod č. 22-2/2009 z 23. júna 2009 autorizácie overeného F. 23. júna 2009, úradne overeného F. 29. júna 2009 pod. č. 1520/09.

2. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. októbra 2015 č.k. 24 C 98/2009-239 žalobu žalobcu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 129 ods. 1, § 130, § 132 ods. 1a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal základný predpoklad pre nadobudnutie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním. Poukázal na to, že žalobca nadobudnutie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam odvodzoval od kúpnej zmluvy z 8.

februára 1996. Uviedol, že žalobca aj keď užíval nehnuteľnosti ohraničené plotom nemohol byť dobromyseľný vo viere, že sa stal vlastníkom nehnuteľností ku ktorým sa domáha vydržania, keď z kúpnej zmluvy a tiež z listov vlastníctva je zjavné, že predávajúca D. nebola ich vlastníčkou a neboli predmetom kúpnej zmluvy. Pokiaľ žalobca tvrdil, že predávajúca D. na preukázanie svojho vlastníctva predložila geometrický plán z 9. novembra 1995 na zameranie chaty v dvoch katastrálnych územiach s výkazom výmer, ani táto skutočnosť nebola spôsobilá založiť oprávnenú držbu žalobcu, pretože podľa tohto geometrického plánu mala byť predávajúca zapísaná ako vlastníčka parc. č. XXXXX/X . o výmere 1103 m² - lesný pozemok a parc. č. XXXXX/X o výmere 26 m² - zast. plocha, čo však nezodpovedá výmere nehnuteľností, ktoré boli predmetom prevodu (t.j. 407 m² a 15 m²). Uzavrel, že pokiaľ sa žalobca domnieval, že rozhodnutie o vklade kúpnej zmluvy nezodpovedá v časti nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnostiam predmetu kúpnej zmluvy, mal možnosť sa v zmysle § 59 ods. 1 písm. a/ zák. č. 162/1995 Z.z. domáhať opravy údajov katastra, ak boli v rozpore s verejnou listinou alebo s kúpnu zmluvou. Na takýto úkon mu však zjavne chýbal titul. Skutočnosť, že žalobca si bol vedomý, že nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností vyplýva podľa názoru súdu prvej inštancie aj z toho, že v roku 2008 sa obrátil na kataster nehnuteľností, kedy chcel robiť stavebné úpravy chaty. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. mája 2017 sp. zn. 3 Co 99/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a naň odkázal. Reagujúc na námietky žalobcu uvádzané v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie správne zameral svoje dokazovanie na zistenie obsahu kúpnej zmluvy uzatvorenej žalobcom a jeho manželkou s predávajúcou D., pričom dospel k správne mu záveru, že žalobca na základe tejto kúpnej zmluvy nezískal predmetné nehnuteľnosti do svojho vlastníctva, nakoľko nie sú v nej uvedené ako predmet kúpy. Keďže žalobca sa domáhal určenia vlastníctva aj na základe vydržania, súd prvej inštancie sa správne zaoberal aj otázkou dobrej viery žalobcu a to s ohľadom na všetky okolnosti prípadu. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý žalobcu nepovažoval za dobromyseľného užívateľa predmetných pozemkov, i keď ich užíval od roku 1996 a boli plotom pripojené k nehnuteľnosti, keď tieto neboli predmetom kúpnej zmluvy a vlastníctvo predávajúcej k nim nevyplyvalo ani z listov vlastníctva. Geometrický plán č. XXXXXXXXX/XXX-XXX/XX z 9. novembra 1995 vypracovaný na zameranie kupovanej chaty predložený predávajúcou nemohol u žalobcu vyvolať oprávnený omyl, že nadobúda kúpnu zmluvou aj vlastníctvo k pozemkom v kat. úz. I. parc. č. XXXXX/X o výmere 26 m² a parc. č. XXXXX/X o výmere 100 m² a založiť u neho oprávnenú držbu k nim. Uviedol, že súd prvej inštancie tvrdenie žalobcu, že podľa uvedeného geometrického plánu bola predávajúca určená za vlastníčku celého pozemku parc. č. XXXX/X., správne považoval za nedôvodné, pretože geometrický plán nie je listinou preukazujúcou vlastníctvo. Poukázal v tejto súvislosti na § 67 ods. 1, 2 katastrálneho zákona, podľa ktorého je geometrický plán len technickým podkladom právnych úkonov, verejných listín a iných listín a slúži aj ako podklad na vklad a záznam práv k nehnuteľnostiam; vyhotovuje sa na základe výsledkov geodetických prác a obsahuje najmä grafické znázornenie nehnuteľnosti pred zmenou a po zmene s uvedením doterajších a nových parcelných čísel, druhov pozemkov a ich výmer, ako aj údaje o právach k nehnuteľnostiam. Nie je však listinou preukazujúcou vlastníctvo. Odvolací súd uzavrel, že práve skutočnosť, že zo samotnej kúpnej zmluvy bolo zrejmé, že sa prevádza výlučne vlastníctvo k pozemkom v kat. úz. X. a zároveň sa prevádza stavba postavená sčasti na pozemku v kat. úz. X. a sčasti na pozemku v kat. úz. I., vylučovala možnosť, aby kupujúci nevedel o tom, že predmetná stavba stojí čiastočne na pozemku, ku ktorej vlastnícke právo sa touto zmluvou neprevádza. Taktiež námietka žalobcu, že predávajúca D., aj keď nebola na LV uvedená ako vlastníčka pozemku parc. č. XXXXX/X kat. úz. I., nebola vylúčená z tohto vlastníctva a žalobca mohol vychádzať z toho, že nadobúda časť tohto pozemku pod predmetnou chatou, nebola spôsobilá zmeniť záver o nedostatku dobrej viery, že držané nehnuteľnosti mu patria, pretože neboli predmetom kúpnej zmluvy. Z týchto dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Uviedol, že dovolanie podáva „v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/, c/ s prihladením na ust. § 432 ods. 1 CSP“. Žalobca po doslovnom

uvedení bodov 9. až 29. odvolacieho rozsudku v prvej časti dovolania, následne v druhej časti s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ a § 432 ods. 1, 2 C.s.p. uviedol, že konajúce súdy pri svojom rozhodovaní vychádzali z rozhodujúcej skutočnosti týkajúcej sa dobromyseľnosti jeho držby, avšak ich právne závery odporujú vykonaným dôkazom. Uviedol jednotlivé dôvody z ktorých vyvodzuje dobromyseľnosť držby spornej nehnuteľnosti (účastníci zmluvy nemali právnické vzdelanie, prevádzané a sporné nehnuteľnosti boli ucelene oplotené, oplotenie nehnuteľnosti viedlo k logickému záveru, že predávajúca bola presvedčená o svojom vlastníctve, na spornom pozemku bola postavená časť nehnuteľnosti, geometrický plán z 9. novembra 1995 mali účastníci k dispozícii pred uzatvorením kúpnej zmluvy a bol autorizovaný, z oznámenia správy katastra z 3. novembra 2008 vyplýva dobromyseľnosť žalobcu), ktoré podľa jeho názoru súdy chybné vyhodnotili vo vzťahu k oprávnenosti držby a jeho dobromyseľnosti, čo sa premietlo do nesprávneho právneho výkladu ustanovení § 129 až § 134 Občianskeho zákonníka. Súdy pochybili, keď neprihliadli k nižšie ním uvedeným súdnym rozhodnutiam, mali ich prijať do rozhodovacieho procesu a prinajmenšom k nim prihliadnuť a uzatvoriť, že má pozemky v dobromyseľnej držbe a sú u neho splnené zákonné predpoklady pre ich vydržanie. Súdom vytkol, že neprihliadli k ustanoveniu § 8 zákona č. 46/1971 Zb., v zmysle ktorého bol autorizovaný geometrický plán z 9. novembra 1995 príslušným orgánom štátnej správy. Vo vzťahu oprávnenosti jeho držby poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 837/1998, v zmysle ktorého pri posúdení otázky, či v danom prípade boli splnené podmienky oprávnenej držby vedúcej k vydržaniu, nemožno vychádzať len zo skutočnosti, že stav vzniknutý v dôsledku uchopenia držby nebol v súlade s údajmi uvedenými v pozemkovej knihe, príp. inej verejnej knihe, o ktorých sa držiteľ nepresvedčil. S poukazom na § 58 ods. 2 Stavebného zákona uviedol, že stavba záhradnej chatky je legálnou stavbou, preto ako nadobúdateľ nepochybne musel byť uzrozumený a stotožnený s tvrdením prevodcu - pani S., že nadobúda celý zastavaný pozemok. Namietal tiež, že v zmysle § 59 ods. 1 písm. a/, b/ katastrálneho zákona, nebol účastníkom konania, hoci ním mal byť. Vo vzťahu k svojej oprávnenosti a dobromyseľnosti držby predmetných nehnuteľností uviedol výňatky z rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 2400/2004, sp. zn. 22 Cdo 445/2007, sp. zn. 22 Cdo 1426/2002, sp. zn. 28 Cdo 1493/2001, sp. zn. 22 Cdo 1417/2001, sp.zn. 2190/2000, sp. zn. 22 Cdo 1733/2012, sp. zn. 2211/2000, sp. zn. 33 Odo 908/2006, 22 Cdo386/2000, 22 Cdo 1398/2000, 22 Cdo 2889/2006, z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 207/2005 a z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 4365/2012, ku ktorým v závere uviedol, že podľa jeho názoru vzhľadom na objektívne okolnosti nemohol mať pochybnosti o tom, že mu patrí celý oplotený objekt. Na základe takto uvedených skutočností v závere dovolania navrhol s poukazom na dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, c/ C.s.p. zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalovaný navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť ako nedôvodné. Uviedol, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Judikatúra na ktorú dovolateľ poukazuje v dôvodoch dovolania nerieši prípad, keď vlastník pozemkov, ktoré sa dovolateľ snaží vydržať bol známy, zapísaný na liste vlastníctva a teda v takom prípade nepostačuje existencia takého nadobúdacieho titulu, ktorým je vnútorné presvedčenie, že sa stal vlastníkom veci.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Procesné účinky teda dovolanie vyvolalo po tomto dni. Podmienky, za ktorých možno podať dovolanie (a účinky vyvolané podaním dovolania), bolo preto potrebné posudzovať podľa právnej úpravy účinnej od uvedeného dňa.

8. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol C.s.p. treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného

sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [por. napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte uvádza odkaz na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

9. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní nižších súdov, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

11. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 C.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.).

13. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 C.s.p. mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016 a 6 Cdo 113/2017).

14. Ak nemá dovolanie prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k znemožneniu meritórnemu dovolaciemu prieskumu a odmietnutiu dovolania, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C.s.p. ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj 1 Cdo 126/2017, 1 Cdo 206/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 186/2016) a súčasne musí byť aj preukázané, že skutočne ide o niektorý z predpokladov prípustnosti dovolania (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p. má tiež osobitný význam súvzťažný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Najvyšší súd už v niektorých rozhodnutiach uviedol, že „ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali“ (3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo/87/2017, 6 Cdo 21/2017 a tiež 6 Cdo 129/2017). Z uvedeného je zrejmé, že pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu možno zahrnúť len rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, teda nie rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (6 Cdo 13/2017) ani Ústavného súdu Českej republiky.

16. Pre právnú otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej odvolací súd už určitú právnú otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

17. Odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) ako dôvod prípustnosti dovolania sa "viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky" - Števček, Ficová, Baricová a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár, Nakladatelství C.H. BECK. Bratislava 2016, str. 1382.

18. Žalobca, vyvodzujúc prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., zastáva názor, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky (posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu - por. § 124 ods. 1 C.s.p.) - existencie oprávnenosti a dobrej viery žalobcu ako držiteľa nehnuteľnosti - § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka - odklonil od právnych záverov, ku ktorým dospela ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu a to v danom prípade od právnych záverov vyjadrených v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 837/1998, sp. zn. 22 Cdo 2400/2004, sp. zn. 22 Cdo 445/2007, sp. zn. 22 Cdo 1426/2002, sp. zn. 28 Cdo 1493/2001, sp. zn. 22 Cdo 1417/2001, sp. zn. 2190/2000, sp. zn. 22 Cdo 1733/2012, sp. zn. 2211/2000, sp. zn. 33 Cdo 908/2006, 22 Cdo 386/2000, 22 Cdo 1398/2000, 22 Cdo 2889/2006, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 207/2005 a rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 4365/2012.

19. Majúc na zreteli vyššie uvedené, z rozhodnutí uvádzaných žalobcom za významné z hľadiska ním tvrdeného odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, vo veciach nadobudnutia vlastníctva na základe vydržania, by mohol prichádzať do úvahy iba rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 207/2005 zaoberajúci sa oprávnenosťou držby a dobrou vierou držiteľa, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že „jedným zo základných predpokladov oprávnenej držby je dobrá viera držiteľa, že mu vec alebo vykonávanie práva patrí. Dobrá viera je psychický stav držiteľa; takýto držiteľ sa domnieva, že mu vec vlastnícky patrí, hoci v skutočnosti tomu tak nie je. Dobrá viera musí byť podložená konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usudzovať, že toto presvedčenie držiteľa je opodstatnené a musí trvať po celú vydržačiu dobu. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú spravidla skutočnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia veci (práva) a svedčiace o poctivosti nadobudnutia, t. j. tzv. titulu uchopenia sa držby (objektívne oprávnený dôvod nadobudnutia držby). Oprávnená držba sa nemusí nutne opierať o existujúci právny dôvod; postačí, aby bol daný aj domnelý (putatívny) právny dôvod. Pôjde však vždy o to, aby držiteľ bol so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu taký právny dôvod svedčí.“

20. Treba však uviesť, že v žalobcom označenom rozhodnutí najvyššieho súdu 2 Cdo 207/2005 najvyšší súd vychádzal zo zistenia, že právna predchodkyňa žalobkyne odkúpila kúpnu zmluvou spísanou vo forme notárskej zápisnice spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/8 na predmetných nehnuteľnostiach a že na základe dohody spoluvlastníkov spoločnej veci nerušene a nepretržite užívala časť týchto pozemkov ktoré vznikli rozčlenením pôvodných pozemkov. Podľa dovolacieho súdu tento obsah zmluvy bolo potrebné hodnotiť z hľadiska, či na základe takto vymedzeného predmetu zmluvy, právna predchodkyňa žalobkyne (ne)mohla nadobudnúť presvedčenie, že jej takto vymedzená reálna časť pozemku (nie celý pozemok) vlastnícky patrí. V tomto smere bolo potrebné okrem iného zohľadniť aj skutočnosť, že právna predchodkyňa sa podľa zmluvy už pred jej uzavretím ujala držby tam uvedenej časti pozemku. Navyše bolo treba zisťovať, na základe akého úkonu spoluvlastníci užívali jednotlivé časti pozemkov, t.j. či medzi spoluvlastníkmi nedošlo v minulosti k udalosti (napr. k reálnej delbe nehnuteľností), ktorá mohla u právnej predchodkyne žalobkyne odôvodnene vyvolať presvedčenie, že sa stala vlastníkom fakticky ňou užívanej časti pozemku.

21. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v prejednávanej veci jasne a zrozumiteľne vyplýva, že úvahy o aplikovateľnosti ustanovení § 129 až § 134 Občianskeho zákonníka sa musia vždy odvíjať od posúdenia všetkých osobitostí každého prípadu individuálne. Odvolací súd správne svoje rozhodnutie založil na skutočnosti, že už zo samotnej kúpnej zmluvy bolo zrejmé, že sa prevádzka výlučne vlastníctvo k pozemkom v k.ú. X., keď zároveň prevádzaná stavba, bola postavená sčasti na pozemku v k.ú. X. a sčasti v k.ú. I. a táto skutočnosť vylučovala možnosť, aby kupujúci nevedel o tom, že predmetná stavba stojí čiastočne na pozemku, ku ktorej sa vlastnícke právo touto zmluvou neprevádza. Rovnako vychádzal zo zistenia, že predávajúca nebola na žiadnom LV vedená ako vlastníčka pozemku parc. č. XXXXX/X v k.ú. I., pričom aj v prípade, že by bola vlastníčkou takého pozemku, ten nebol predmetom kúpnej zmluvy z 8. februára 1996 a jej vlastníctvo nezakladal ani geometrický plán č. XXXXXXXX-XXX/XX z 9. novembra 1995, pretože ten nie je listinou preukazujúcou vlastníctvo. Takéto riešenie právnej otázky, otázky existencie oprávnenosti a dobrej viery žalobcu ako držiteľa nehnuteľnosti (§ 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka), nepredstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

22. V žalobcom označenom rozsudku 2 Cdo 207/2005 je jasne a zrozumiteľne vyjadrený názor, že predpokladom oprávnenej držby je dobrá viera, ktorá musí byť podložená konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usudzovať, že toto presvedčenie držiteľa je opodstatnené. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú spravidla skutočnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia veci (práva) a svedčiace o poctivosti nadobudnutia, t.j. tzv. titulu uchopenia sa držby (objektívne oprávnený dôvod nadobudnutia držby).

23. Dovolací súd poznamenáva, že rovnaký názor zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 27. januára 2015 sp. zn. 4 Cdo 361/2012, v ktorom je vyjadrený právny záver, že ... „Dobrá viera (ako predpoklad oprávnenej držby) je presvedčením nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Iba samotná detencia k vydržaniu nestačí. Okolnosti, ktoré svedčia záveru o existencii dobrej viery sú okolnosti týkajúce sa tiež právneho dôvodu nadobudnutia (titulu) - teda okolnosti svedčiace o poctivosti tohto nadobúdacieho titulu. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec patrí, je nutné posudzovať nielen zo subjektívnych predstáv držiteľa, ale i z objektívnych hľadísk viažucich sa k právnemu dôvodu (titulu), z ktorého sa odvodzuje vznik práva. Iba vzhľadom na formu právneho úkonu (ústnu alebo i písomnú) nemožno vylúčiť, ani potvrdiť existenciu dobrej viery držiteľa pri nadobúdaní nehnuteľnosti bez toho, aby nedošlo k zohľadneniu konkrétnych právnych, ale i skutkových okolností prípadu spojených s prevodom nehnuteľností - viažucich sa k nadobúdaciemu titulu (porovnaj napríklad Cpj 69/83 z 30. marca 1992). Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom na všetky okolnosti, sa musí vzťahovať aj na titul, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Tento titul nemusí byť vždy daný. Postačí, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že tu taký titul je. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie, je potrebné vždy hodnotiť objektívne a nielen zo subjektívneho hľadiska samotného účastníka konania.“.

24. Vzhľadom na to, že sa odvolací súd pri riešení právnej otázky zadananej žalobcom v dovolaní neodklonil od toho, ako je táto otázka posudzovaná (riešená) v rozhodnutiach najvyššieho súdu, dospel odvolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. nevyplýva.

25. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. (3 Cdo/6/2017).

26. Pokiaľ žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p., treba uviesť, že pre prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov; inými slovami: ide o otázku, ktorú už odvolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov zostali nejednotné a neustálené (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu). V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že v takom prípade je dovolateľ „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, v ktorých odvolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)".

27. V súvislosti s predchádzajúcim bodom tohto rozhodnutia odvolací súd konštatuje, že žalobca v dovolaní ničím nekonkretizoval (a odkazom na vzájomne si protirečiace rozhodnutia najvyššieho súdu nedoložil) svoj názor, že niektorá z právnych otázok, na ktoré chcel upriamiť pozornosť, je dovolacím súdom rozhodovaná rozporne (rozdielne) a že teda je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.

28. Najvyšší súd z týchto dôvodov odmietol dovolanie žalobcu sčasti podľa § 447 písm. c/ C.s.p. a sčasti podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

29. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.